

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrť leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Trst.

Dunaj, 13. maja.

Pri soški armadi so se razveli včeraj silni artiljerijski boji. Med Tolminom in morjem je začel sovražnik delovati s svojimi topovi in metali min. Njegov ogenj je trajal vso noč in traja še vedno. Naša artiljerija odgovarja z uspehom.

Tudi na Koroškem in Tirolskem so mestoma na obeh straneh topovi močnejše govorili.

Dunaj, 14. maja.

Artiljerijska bitka ob Soči se brez presledka nadaljuje. Sovražni ogenj se je stopnjeval do največje jakosti. Italijanska pehota je poskusila pri Plaveh nenadni napad na naše višinske pozicije. Bila je s takojšnjim protisunkom vržena nazaj.

Dunaj, 15. maja.

Po tridnevni artiljerijski pripravi, pri kateri je sovražnik od Tolmina do morja uporabljal vse svoje topove in metala min, se je pričel včeraj od zavznikov Italije vedno in vedno zahtevani infanterijski napad na našo soško armado. Sovražnik je jurišal na frontni širini več nego 40 km na mnogih mestih na naše črte. Najhujše borenje je bilo na prostoru pri Plaveh, na Sveti gori, na višinah vzhodno Goriče, v okolici Fajtjega hriba in pri Kostanjevici. Na več točkah bojišča so se zdobile globoke napadalne mase Italijanov že v našem topovskem in v ognju strojni pušk, tako na hribu Sv. Gabrijela, na katerem je sovražnik vrgel od sebe opravo, puške in šleme ter se umaknil nazaj v popolnem razkroju. Kjer so Italijani prodrli jih je sprejela naša infanterija, katere ne omaja nikak artiljerijski ogenj, in bili so vrženi v boj moža proti možu. Na tak način so na Fajtjem hribu naši razstreljeni jarek menjali lastnika petkrat in končno so jih branitelji zmagovito obdržali. Na posameznih točkah se zasledovali sovražnika prav v njegove pozicije.

Naše čete so izbojevale dne 14. maja z močno obrambo popoln uspeh. Sovražnik je pustil nad 1600 mož in več strojnih pušk v naših rokah. Bitka se nadaljuje brez odmora.

Naši letalci so se spustili nad bojiščem v boj s številnimi italijanskimi letali. Oficirski namestnik Arrighi je zmagal v zračnem boju enajstič. Dva sovražna letalca sta bila v zračnem boju zbita na tla, dva je strmoglavil naš artiljerijski ogenj.

Na Koroškem in Tirolskem neznatno bojno delovanje.

Dunaj, 15. maja.

Kakor je bilo pričakovati po dogodkih zadnjih dni, se je razvil dan 14. maja v velik bojni dan, ki je dal sijajen uspeh vsled odlične hrabrosti in skrajnopogumne vztrajnosti naših čet vseh vrst. Tri dni se je vršila italijanska priprava s topovi in metali min, ki se je od previdnega obtipavajočega streljanja stopnjevala do najmočnejšega bobnajočega ognja, da bi naše pozicije pri Plavi do morja vsposobila za juriš. Italijani so postavili enotno globoke tesne mase na ponovno jurišanje na naše pozicije. Tudi ponoči se je njihov napad valil neprestano na naše jarke. Ali vsi napadi, tudi najobupnejši, so se zlomili z najtežjimi izgubami za sovražnika. Zarišča boja so bili: prostor pri Plaveh, Sveta gora in Sv. Gabrijel, višine vzhodno Gorice in prostor med Špacapani in Kostanjevico ter

prostor pri Hudemlogu. Večina napadov je zadušil v kali uničujoči ogenj naše artiljerije ali pa so se zlomili pred ognjeno steno, ki jo je postavila naša artiljerija skupno s strojnimi puškami in infanterijo pred naše pozicije. Kjer se je posameznim sovražnim skupinam posrečilo, predreti to ognjeno steno, so bile hitro in rezko s protisunkom in z ročnimi granatami vržene nazaj.

Dunaj, 16. maja.

Peti dan nove bitke ob Soči je bil poln enako silnih bojov, kakor prejšnji dan. Sovražnik je peljal z veliko žilavostjo svoje mase zopet v napad. Na tisoče Italijanov so žrtvovali. Naše orožje je zopet dobojevalo boj s popolnim uspehom.

Med Avčami in Kanalom se je posrečilo sovražniku na ozkem odseku dospeti na levi breg Soče. Preprečili smo, da se ni razširil. Več močnih italijanskih navalov je veljalo zopet višinam pri Plaveh in pri Zagori. Na Kuku se je mogel sovražnik začasno ustalliti. V ljutem boju moža proti možu smo ga pognali zopet ven. Enako brezuspešno so potekli za Italijane vsi izgub polni poskusi, polastiti se Sv. Gore in Sv. Gabrijela ter omajati naše črte vzhodno in jugovzhodno od Gorice. V okolici Fajtjega hriba je sovražnik dopoldne iznova brezuspešno napadal. Do obnovitve tega sunka ni prišlo, ker je naša artiljerija, s smotreno pomočjo letalcev, držala s svojim ognjem italijanske napadalne kolone v njihovih jarkih. Ponoči je boj popustil, v jntranih urah pa je topovski ogenj zopet oživel. Število od naših čet vjetih je naraslo na 2000 mož. Med temi je kakih 50 častnikov. Dve italijanski letali tipa Nieuport sta ostali našim bojnim letalcem kot žrtvi.

Na Tirolskem je stopila med dolino Adize in dolino Sugana sovražna artiljerija močno v akcijo.

Sunek naših križark v Otrantsko ožino.

Dunaj, 17. maja.

V noči od 14. na 15. maj je izvršil oddelek naših lahkih pomorskih sil uspešen sunek v morško cesto Otranto ter je uničil en italijanski torpedni rušilec, 3 trgovske parnike in 20 oboroženih parnikov. Vjeli smo 72 Angležev s stražnih parnikov. Na povratku so imele naše enote celo vrsto ljutih bojov z nadmočnimi sovražnimi silami, pri čemer je imel sovražnik, obstoječ iz angleških, francoskih in italijanskih ladij, precejšnjo škodo. Na dveh sovražnih rušilcih smo opazili požare. Nastop sovražnih podmorskih čolnov in letal v boju ni imel nobenega uspeha, naši hidroplani, ki so izborno delovali, pa so zadeli po enkrat z bombami dve sovražni križarki ter so se tudi uspešno borili proti sovražnim podmorskim čolnom.

Naše enote so se vrnile polnoštevilno z malimi izgubami človeških življenj in z malimi poškodbami. V izbornem skupnem delovanju z našimi bojnimi silami je neki nemški podmorski čoln potopil neko angleško križarko s štirimi dimniki s torpednim strelom.

Boji pri Arrasu.

Berolin, 12. maja.

Po zelo silni artiljerijski pripravi so Angleži včeraj zvečer na obeh straneh ceste Arras - Lens, Arras - Douai in Arras - Cambrai mestoma v gostih

masah napadli. Večidel smo jih z zapornim ognjem zavrtili. Kjer se jim je posrečilo vdreti v naše črte, so jih vrgli naši protinapadi z izgubami nazaj. Na kolodvoru Roeux se boj še vrši. Danes zjutraj so se razvili po najsilnejši strelski pripravi med Achevillom in Queantom na več točkah boji.

Artiljerijski boj se ob Aisni in v Champagni z rastočo silo nadaljuje. Pri Cernyju smo potisnili Francoze v ljutem bližinskem boju na hrbtu Bovelles nazaj ter držali svojo tako izboljšano črto proti sovražnemu napadu. Vjeti neke nanovo v boj postavljene divizije so ostali v naših rokah. Napadi na višini 21 in 108 vzhodno od Berry au Bacu smo v bližinskem boju z velikimi izgubami zavrtili.

Berolin, 13. maja.

Veliki napadi Angležev so se ponesrečili! Po zelo močni artiljerijski pripravi, ki se je raztezala na vse bojišče pri Arrasu med Lensom in Queantom, so Angleži v zgodnjih jutranjih urah prodrli med Gavrelom in Scarpo, na obeh straneh Arras-Cambrai in pri Bullecourtu proti našim črtam. V Roeuxu se jim je posrečilo vdreti, na vseh drugih točkah pa smo jih z ognjem in v bližinskem boju s težkimi izgubami zavrtili. Zvečer so izvršili na obeh straneh Monchyja več novih napadov, ki so se nasproti hrabri obrambi tudi krvavo ponesrečili. Uspehe, ki so jih mogli Angleži v Bullecourtu doseči, smo jim z odločnim sunkom nekega gardnega bataljona zopet iztrgali. Danes zjutraj so se razvneli za vas novi boji.

Dočim je severno od Aisne včasih bolj mirno, se je artiljerijski boj ob kanalu Aisne - Marne in v Champagni, na vzhodu segajoč do Tahura, nadalje poostril. Ponočni sunek Francozov na obeh straneh ceste Corbeny - Pontavert je ostal brezuspešen.

Berolin, 14. maja.

Ob obali, v loku pri Ypernu in Wytschaete je postajalo delovanje artiljerije od časa do časa silnejše.

Silni artiljerijski ogenj na bojišču pri Arrasu je čez dan mestoma pojenjaval, zvečer pa se je pričel med Lensom in Queantom z novo ljutostjo. Angleški delni sunki pri Oppyu in Fampouxu so se ponesrečili. Boji pri Bullecourtu so se nadaljevali z vso srditostjo. V žilavi borbi smo držali razvaline vasi proti več sovražnim napadom. St. Quentin je vsled sovražnega obstreljevanja vsak dan bolj poškodovan.

Med Ypernom in Armentieresom je trajalo živahno artiljerijsko delovanje. S kratkim bobnajočim ognjem ob Scarpi in pri Monchyju pripravljeni angleški napadi se niso mogli razviti v našem uničujočem ognju. Južno in vzhodno Bullecourta so bili sovražni sunki zavrtnjeni.

Na več krajih fronte ob Aisni in v Champagni se je zopet zvišal artiljerijski boj. Na višinske pozicije Chemin des Dames, vzhodno Cormicy in sever. Prosnesa se je stopnjeval od časa do časa do znatne sile. Na St. Berthe Ferme vzhodno forta de Malmaison je jurišalo več stotnij v svežem navalu in so jo obdržale kljub sovražnim zavojevalnim poskusom. Istotako so obdržali Renci dne 13. maja novo pridobljeno črto na višini 108 severno Sapigneulesa, ker so potisnili Francoze nazaj, proti štirikrat ponovljenim napadom. Pri Ail-

lesu, severno Craonella in zapadno ceste Corbeny-Berry au Bac so ostali francoski delni sunki brez-uspešni.

Vzhodno Mase so bili napadi sovražnih čet na vas Blanches odbiti.

Berolin, 16. maja.

Na obeh straneh Craonna in severno od Procnesa je trajalo stopnjevano artiljerijsko delovanje brez presledka. Vzhodno od Neuville je vdrl neki bataljon iz Marke na širini 600 metrov v sovražne jarke ter jih držal za novo zavzeto pozicijo proti več z močnimi silami izvršenim francoskim napadom; 175 vjetih in 32 različnih pušk je ostalo v rokah hrabrih čet.

Berolin, 17. maja.

Vsled močnega angleškega protisunka smo morali zopet opustiti rano zjutraj v vasi Roeux doseženo pridobitev. V zvezi s temi boji severno od Scarpe dopoldne in popoldne nastopajoče močne angleške napade smo s težkimi izgubami za sovražnika zavrnili. Tudi jugo-zapadno od Rencourta so ostali sunki Angležev brez vsakega uspeha.

Na fronti te armadne skupine smo meseca maja do sedaj vjeli 2300 Angležev.

Pri Vauxaillonu in vzhodno od Laffauxa smo potisnili svoje črte z nanadnim napadom nekaj sto metrov naprej ter smo držali svoje uspehe proti francoskim napadom. Razen krvavih izgub je utrpel sovražnik v teh bojih 248 mož vjetih in več strojnih pušk. Tudi zapadno od Froidmont ferme (pri Brayeju) se je nam posrečilo iztrgati nasprotniku del eksponirane pozicije ter mu odvzeti pri tem vjete.

Na francoski fronti začetkom tega meseca vjeti, so se zvišali po svojem številu na 2700 mož.

V ostalem je bilo bojno delovanje v območju te armadne skupine kakor tudi na ostalih delih fronte na zapadu vsled dežja slabotno.

Vojni material za Francosko.

Curüh. „Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Washingtona, da je dobila francoska misija od ameriške vlade zagotovilo, da bo odšlo v najkrajšem času 10.000 železničarjev, 7700 zdravnikov, 3000 ambulanc in 1000 lokomotiv na Francosko.

Potopljen francoski transportni parnik.

Berolin, 14. maja. Wolffov urad poroča: Neki naš podmorski čoln, ki operira v Sredozemskem morju (poveljnik mornariški nadporočnik Laumburg) je napadel 30. aprila francoski transportni parnik „Colbert“ (5394 ton, s četami in vojnim materijalom iz Marseilla v Solun. Napadel ga je pred kanalom La Galise ter ga s torpednim strelom tekom 5 minut potopil.

Izgubljeni nemški zrakoplov.

Berolin, 15. maja. Uradno se razglša: Mornariški zrakoplov „L 22“ pogrešamo od 14. maja sem. Glasom uradnega angleškega poročila je bil „L 22“ dne 14. t. m. dopoldne od angleških pomorskih sil v Severnem morju uničen.

General Petain imenovan za francoskega vrhovnega poveljnika.

Pariz, 15. maja. „Agence Havas“ poroča: Ministrski svet je v svoji današnji seji sklenil imenovati generala Petaina za vrhovnega poveljnika armadne skupine in generala Focha za šefa generalnega štaba.

Na Balkanu.

Berolin, 13. maja.

V loku Črne na obeh straneh Gradešnice in južno od Hume smo odbili nove sovražne napade, ki so ostali brez vsakega uspeha za sovražnika. Na višinah pri Dobropolju vzhodno od Črne manjši boji še niso končani.

Berolin, 14. maja.

Med Prespanskim jezerom in Vardarjem je bilo delovanje artiljerije živahno. Na posameznih točkah proti našim črtam prodirajoči sovražnik je bil zavrnjen.

Berolin, 15. maja.

Severno Bitolja in v loku Črne se je artiljerijski boj ponovno stopnjeval.

Kako je ušel kralj Konstantin svoji usodi.

Ženeva, 12. maja. „Journal de Genève“ trdi, da je kralj Konstantin sklenil z italijanskim kraljem dogovor ter prepustiti Italijanom, da smejo zasesti Epir. Na ta način je ušel svoji usodi — detronizaciji.

Vojna z Ameriko.

Živilski diktator za ves svet.

Kodanj, 12. maja. „Politiken“ poroča iz New Yorka; Herbert Hoover je bil imenovan za živilskega diktatorja za ves svet. Njegova naloga je, da preskrbi ves svet — izvzemši Nemčijo — z živili. V prvi vrsti bo upeševal entento, potem pa nevtralne države, če dajo kot protiuslugo na razpolago ladje.

Amerikanske amazonke na Francoskem.

„Temps“ poroča, da se je oglasilo 200.000 žena iz vseh držav severne Amerike, da pojdejo pod poveljstvom bivšega ameriškega prezidenta Roosevelta na Francosko v vojno. Za opremo te ženske armade je zagotovljenih več milijonov dolarjev. Roosevelt prevzame poveljstvo, če bo opremljenih šest ženskih brigad.

Ruska revolucija.

General Kornilov odstopil.

Petrograd, 13. maja. Listi poročajo, da je vojaški gubernator v Petrogradu, general Kornilov, odstopil. Kot vzrok navaja zahteve gotovih organizacij, ki smatrajo, da so ravnotako upravičene zapovedovati četam kakor on. Zlasti je delavsko-vojaški Sovjet zahteval, da mora vsako povelje, ki ga izda generalguverner, popreje odobriti.

Nikolaj Nikolajevič poveljnik v Turkestanu?

Ženeva, 12. maja. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je bil imenovan za poveljnika v Turkestanu. Od tam je poslal ministrskemu predsedniku knezu Lvovu brzojavko, v kateri pozdravlja rusko vlado, ji obljublja pokorščino ter izraža prepričanje, da bo sedanje ministrstvo prineslo Rusiji srečo.

Civilni guverner v Bukovini.

Krakov, 13. maja. Ruska vlada je imenovala kneza Dolgorukega za civilnega gubernatorja v vzhodni Galiciji.

Vojni minister Gučkov odstopil.

Petrograd, 14. maja. Vojni minister Gučkov je odstopil.

Gorki o razmerju socialistov napram vladi.

Stockholm, 13. maja. „Svenska Dagebladet“ poroča: Maksim Gorki odklanja vstop v provizorično vlado. V svojem listu piše: Socialisti v meščanski vladi so navadno le tali demokracije, ki naj zasigurajo vladi, da bo masa odobraval njeno politiko. Naloga koalicijskega ministrstva mora biti likvidacija svetovne vojne. Vpliv demokratičnih članov mora odgovarjati dejanskim razmeram. O ministrih brez portfelja ne more biti govora. — Podobno se izražajo drugi radikalni listi. Le glasilo Kerenjskega zagovarja vstop socialistov v vlado.

Proti Miljukovu.

Rotterdam, 15. maja. „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ javlja iz Londona: „Manchester Guardian“ poroča iz Petrograda: Socijalistične stranke so pripravljene se udeležiti vlade, zahtevajo pa, da se popreje iz kabineta odstranijo elementi, ki glede vojnih ciljev ne soglašajo z demokracijo. Tako prihaja na dnevni red vprašanje, ali more Miljukov še ostati zunanji minister. Demokracija nima nič proti temu, da ostane Miljukov v kabinetu, toda izročiti mu hoče ministrstvo za prosveto.

Izjava ruskega poslanika v Rimu.

Lugano, 15. maja. Ruski poslanik v Rimu, Giers, je rekel sotrudniku „Secola“, da to, kar se godi danes na Ruskem, je kriza za ureditev ravnovesja v notranjosti in nima nič opraviti s temeljno mislijo vojne. Poslanika je bolešno zadelo, ko je videl v italijanskem časopisju izraženo skrb, da sklene Rusija poseben mir. Na separaten mir ne

misli na Ruskem nihče, tudi ne velika večina ekstremnih skupin, a kar se tiče od manjšine teh skupin izrečene želje o reviziji pogodb z zavezniki, se to tiče le razlike v mnenju glede vojnih ciljev, nima pa z vodstvom vojne ničesar opraviti. V tem oziru je vsaka bojazen zaveznikov neutemeljena. Ruska armada stori svojo dolžnost popolnoma. Najtežja kriza na Ruskem je že premagana. Končno je poslanik Giers še namignil na znamenito pripravljeno italijansko ofenzivo ter dostavil, da Italija lahko računa na podporo Rusije.

Padec ministra Miljukova.

Petrograd, 16. maja. Petrograjska brzojavna agentura: V seji provizorične vlade, ki se je vršila včeraj ponoči, je minister zunanjih del Miljukov izjavil, da poda demisijo in izstopi definitivno iz vlade. Pravosodni minister Kerenjskij je definitivno imenovan za vojnega in mornaričnega ministra.

Mirovno vprašanje.

Nemška vlada ne pusti radikalnih socialistov v Stockholm?

Berlin, 13. maja. Nemška vlada ne da radikalnim socialistom Liebknecht-Ledebourjeve skupine potnih listov v Stockholm. Voditelj radikalne socijalistične skupine v državnem zboru poslanec Haase izjavlja, da bo tozadevno interpeliral državnega kanclarja. Stockholmske konference med nevtralnimi in nemškimi delegati se pričnejo že 15. maja in če nemška vlada ne pusti radikalnih delegatov v Stockholm, je uspeh pogajanj že v naprej izključen.

Nemški kanclar o vojni in miru.

V torek, dne 15. maja je v nemškem državnem zboru govoril Bethmann-Hollweg o vojni in miru. Konservativci kakor socijalni demokrati so vložili interpelacije, v katerih zahtevajo, naj se kancler izjavi o vojnih ciljih Nemčije. Na te interpelacije je Bethmann-Hollweg odgovoril in povedal, da odklanja nemška vlada vsako programatično izjavo o vojnih ciljih, češ, da bi to v sedanjem času ne bilo v korist domovine.

Mir za Rusijo.

Frankfurt, 15. maja. V očitno inspiriranem članku dunajskega poročevalca „Frankfurter Ztg.“ se navaja, da bo državni kanclar v kratkem zopet prišel na Dunaj. Rusija kot svobodna in miroljubna dežela lahko dobi cen mir, bojovita Rusija, ki še enkrat apelira na orožje, pa najbrže strateško manj ugoden mir. Mogoče je računati s tem, da bo Anglija izkoristila psihologični moment pred srednjeevropsko žetvijo, da bo stopila pred centralne države s predlogi, ki lahko dovedejo do miru.

Delitev Alzacije in Lotaringije.

Berolin, 15. maja. „Post“ piše, da so se vršila v Berlinu in v glavnem stanu pogajanja glede bodočnosti Alzacije in Lotaringije. Alzacijo in nekaj lotarinških okrožij naj dobi Bavarska, ostalo Lotaringijo pa Parmška.

Amerika proti separatnemu miru.

Hamburg, 15. maja. Newyorske „Times“ priobčujejo oficijalno noto, v kateri se da v imenu najvišjih avtoritet dežele zagotovilo, da ameriška vlada ne bo sklenila — nikdar separatnega miru z Nemčijo, predno se ne izvedejo načela, ki jih je Wilson proklamiral v svoji noti.

DNEVNE VESTI.

Nemški državni kancler na Dunaju.

Dunaj, 13. maja. Nemški državni kancler pl. Bethmann-Hollweg je prišel danes zjutraj sem na posvetovanje s c. in kr. ministrom zunanjih del grofom Czerninom.

Poljska kriza. V poljskem klubu je nastala kriza, ki nima pomena le za avstrijske Poljake v Galiciji, ampak bo imela posledice za celo Avstrijo. Znano je, da je bivši ministrski predsednik Stürgkh obljubil izločiti Galicijo ter ji dati dalekosežno avtonomijo. Pravzaprav pa to ni bila poljska želja, nego nemška pretkanjenost. Nemci so mislili na ta način ustreči Poljakom in računali so z obratno pomočjo Poljakov pri uvedbi nemškega

Podpisujte šesto vojno posojilo.

državnega jezika. Začetkoma so bili Poljaki tudi vneti za to idejo, a končno so vendar prišli do spoznanja, da poljsko vprašanje v Avstriji ni le galsko vprašanje in da je treba razrešiti poljsko vprašanje v Avstriji. Spoznali so, da je spos avstrijskih narodov in države v zedinjenju narodov in njih v okviru države kar najbolj uveljavljeni avtonomiji. S tem spoznanjem se je približala poljska politika vsaj v tej smeri politiki ostalih slovanskih narodov v državi.

Posvetovanje Češkega Svaza. Český Svaz in njega poslanski klubi so se 10., 11. in 12. maja v Pragi posvetovali o velikih in težavnih političnih in taktičnih vprašanjih, ki so v zvezi z bližajočim se zasedanjem državnega zbora. Temelj bodoče češke politike tvori spoznanje, da je prvi pogoj preureditve države sprememba ustave. Češka delegacija zahteva najširšo avtonomistično reformo decemberske ustave in sicer, v kolikor prihajajo v poštev češki interesi, v zmislu češkega državnega prava. Český Svaz je prepričan, da ureditev češke zadeve ni več le notranjepolitično vprašanje, temveč problem evropske politike. Napram ukrepom vlade v brezparlamentarnem času bo zavzel „Č. S.“ kritično stališče. Spravil bo v parlamentu na razgovor zlasti vprašanje interniranja in konfiniranja poslancev, zadevo gotovih političnih procesov, cenzuro češke literature, razne ukrepe, naperjene proti češkemu narodu in njegovim zajamčenim interesom ter pravicam. „Č. S.“ se zaveda, da je sedaj poklican govoriti odkrito besedo k vsem činiteljem, ki so merodajni v veliki politiki sedanje dobe.

Dopust poslancev — vojakov. Z Dunaja poročajo: Cesar je odredil, da je dati vsem državnoborskim poslancem in članom gosposke zbornice, ki se nahajajo v vojaški službi, s 15. majem dopust za nedoločen čas.

Najvišje priznanje transportnim kolonom avstrijskega Rdečega križa. Njegovemu velerodju gospodu komerčnemu svetniku Reginaldu Czermack, predsedniku referata za prvo pomoč, reševalstvo in avstr. krajevno transportno službo na Dunaju. Njegova cesarska in kraljeva Visokost, prejasni gospod nadvojvoda Franc Salvator, ces. in kr. generalni nadzornik za prostovojno sanitetno službo, je blagovolil z najvišjo odločbo z dne 15. aprila, št. 880, sporočiti ob priliki nekega predavanja v delu o krajevni transportni službi zveznemu odcoru avstr. družbe „Rdečega križa“, da je izrekla Njegova cesarska in kraljeva Visokost o tem delu Najvišje priznanje. V očigled vsestranskega dela, dalekosežnega, v najboljšem pomenu besede človekoljubnega, prostovoljnega in brezplačnega delovanja, katero se zrcali v tem delu, naj izreče zvezno vodstvo vsem činiteljem in sodelužencem na primeren način najtopleje priznanje Njegove cesarske in kraljeve Visokosti. Objednem z obveščanjem o tem najvišjem priznanju se Vaše velerodje pooblašča, sporočiti to vsem članom kolon, da vsak teh marljivih sodelovalcev spozna, da se uvaža njegovo delo in da se izreka zanje zahvala. To ponovno priznanje, naj se smatra za bodrijo, da se popolnijo v vrstah nastale vrzeli z novimi močmi, da bo mogoče vzdržati to ravnotako patrijotično kot človekoljubno delo do sklepa miru. Zvezni predsednik avstr. družbe „Rdečega križa“. Grof Rudolf pl. Abensberg in Traun, c. kr. komisar za avstr. pomno službo.

Imenovanje. Rez. poročnik Franc Sirc je imenovan c. in kr. nadporočnikom pri 27. pešpolku.

VI. avstrijsko vojno posojilo. Strašna vojna, ki pretresa danes malodane ves svet, je dospela do vrhunca in kakor porokujejo vsi znaki, se bliža tudi svojemu koncu. Sovražnik, ki je računal na neslogo avstrijskih narodov in ki je hotel centralne države izstradati, uvideva, da se je kruto varal, ni dosegel svojega cilja in vsi njegovi napor in žrtve so bile zaman. Vojaški položaj osrednjih velesil je izvrsten, kajti hrabre zvezne armade niso samo odbile vse sovražne navale, temveč so tudi prodrle globoko v sovražno ozemlje. Črnagora, Srbija, Rumunija, Belgija in lep kos Rusije in Francije priča o naši nezlomljeni sili. Rusi-

ja je obnemogla, zapadna sovražna fronta ne more naprej, na soški fronti pa se bije X. in upajmo tudi zadnja laška ofenziva verolomnega bivšega zaveznika; a razveseljiva so že prva poročila, ki nam javljajo, da bo v malo dneh tudi ta ofenziva zlomljena. Tako se maščuje zahrbtnost in nezvestoba. — Za vse to pa se imamo zahvaliti brezprimerni hrabrosti naših vojakov na bojnem polju ki z nadčloveškimi napor vztrajajoč v najhujšem ognju žrtvujejo kri in življenje za domovino in za nas. — A nam v zaledju je izpolnjevati nemanj važno nalogo. Da podpiramo ta velikanski boj naših bratov in sinov, je vsacega posameznika dolžnost, da prispeva po svojih močeh za preskrbo vojnih potrebščin, in da v ta namen podpišemo kar največ VI. vojnega posojila, ki nam nudi vse tiste ugodnosti, kakor prejšnja posojila, — popolno varnost, visoko obrestovanje. Kar je pa glavno: čim več bodemo podpisali VI. voj. posojila, tem preje bo sklenjen časten in trajen mir. Sledimo vsi brez izjeme vsak po svojem imetju našemu presvetlemu vladarju, njega Veličanstvu cesarju Karlu, ki nam je dal sam najlepši zgled s tem, da je podpisal 12.000.000 K VI. avstrijskega vojnega posojila.

Mestna hranilnica v Kranju sprejema ob svojih običajnih uradnih urah prijave za VI. vojno posojilo, ter daje vsa tozadevna pojasnila brezplačno. Vsi na krov, kmetovalec, trgovec, obrtnik in uradnik!

Vojvoda general Putnik, bivši vrhovni poveljnik srbske armade je včeraj v Nizzi umrl. Rojen je bil l. 1847. v Kragujevacu.

Umrli je v Kranju, dne 16. t. m. zasebnik, bivši pekovski mojster in posestnik Anton Kumer. Naj v miru počiva!

Diletantje društva „Kranj“ prirede v tukajšnjem „Ljudskem domu“ gledališko predstavo v prid transpotni koloni „Rdečega križa“ našega prost. gasilnega in reševalnega društva za nabavo voza za prevažanje ranjencev in bolnikov. Igrali bodo Anton Medvedovo tragedijo v petih dejanjih „Za pravdo in srce“, in sicer dvakrat: na binkošno nedeljo, dne 27. t. m. ob 1/2 9. uri zvečer in na binkoštni ponedeljek, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne. Kakor že omenjeno, je določen čisti pribitek za nabavo voza za prevažanje ranjencev in bolnikov, tedaj za zelo koristno napravo, katero transportna kolona nujno potrebuje, a se ji sama ne more omisliti, ker nima na razpolago za to potrebnih sredstev. Koliko bolečin bo olajšanih ranjencem in bolnikom, če se jih prepelje na vozu, za to primerno urejenem, mesto da bi se jih prenašalo na nosilnicah. Da je nabava tega voza združena z velikimi stroški, ni potreba še posebej omenjati. Zato pa vse priznanje p. n. gg. diletantom za njihov trud in požrtvovalnost, s katerima pripomorejo k nabavi te človekoljubne naprave. Na slavno občinstvo in Kranja kakor tudi iz okolice pa apeliramo, da se v največjem številu udeleže teh gledaliških predstav.

Za goriške begunce so došli sledeči darovi: G. Kavčič Josip, uradnik pri gorški posojilnici, točasno v Kranju, K 20.—; gos. Komlanec Anton, kaplan v Kranju, K 50.—; c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, K 500.—, za kar se podružnica Posredovalnice v Kranju najtopleje zahvaljuje.

Oklic za posestnike konj in rogate živine. Z ozirom na važnost dlake konj in rogate živine v sedanjih ramerah za izdelovanje klobučarine in konjskih odej je vojaška uprava zopet izrekla pravočasno zbiranje take dlake za potrebno. Posestniki konj in rogate živine se torej vnovič pozivljajo, da takoj sedaj, ko ta živina preminja dlako, zbirajo taisto in jo oddajo pri županstvu. Za nabrano dlako se bode plačalo po kakovosti dlake povračilo. Prezemna cena se bode komisijonelno določila v okviru, točasnih, obstoječih merilnih cen. Pri tem nabiranju pa bi seveda prišla edinole v poštev — dlaka živine iz takih hlevov, v katerih ni razširjena kaka kužna bolezen in se tudi sicer v kritičnem času ni primeril kak sumljiv slučaj obolenja živine. Ako bi ti predpogoji ne bili dani, bi se smela dlaka oddati odnosno nabirati v gori označeni namen te tedaj, aki bi smatral to tuuradni živinozdravnik za dopustno.

Cene za seno bodo najbrž letos reducirane, pač pa namerava vlada zvišati cene za žito. Kmetom in vsem poljedelcem bi bilo torej nujno priporočati, da spremenijo kolikor največ svojih travnikov v njive. Ponekod manjka semenskega žita. To naj nikakor ne ovira, seje naj koruzo, v manj ugodnih legah pa proso. Koruza in proso obrodita tudi pičlo sejana, prav bogato. Opozarjati je poljedelce tudi na repo, ki jo daje na razpolago vojni zavod za promet z žitom. Ta repa je prav hvalježna in v gotovem oziru nadomešča krompir.

Klanje goved in prešičev. Po določilih § 1 ministrskega ukaza z dne 15. marca 1915 se ne sme klati ali prodajati krav, telic in svinj, katerih brejost je toli napredovala, da zamore to tisti, ki jim poklada, opaziti. Ravnotako se ne sme klati — zakoli v sili so izvzeti — telel, dokler se ne pokažejo znaki zrelosti, namreč 8 od trdega mesa odbanih sekancev in zaceljeni popek. Določba § 1 ministrskega ukaza z dne 6. julija 1916, po kateri se ne sme klati mastnih prašičev v teži do 60 kg in peršutarjev v teži do 40 kg ostane prej ko slej v veljavi. Določila § 2 ministrskega ukaza z dne 9. septembra 1916, po kateri se sme izvršiti zakol ali prodaja v svrhu zakola molznih in plemenskih krav, dalje telic in volov v starosti od 1/2 do 2 1/2 leta in bikov v starosti od 1/2 do 2 leti le z oblastvenim dovoljenjem, se je razveljavila.

Vbeglih vjetnikov ne podpirati! Znova se kar najresnejše svari vojne vjetnike, na katere se naleti pod količkaj sumljivimi okolnostmi, na katerikoli način podpirati, marveč je iste prijeti in oddati varnostnim organom. Kdor da varnostnim in vojaškim oblastim podatke, ki pripomorejo, da se pobegli vojni vjetniki primejo, ali neposredno povzroči tako prijetje, dobi nagrado 10 do 25 kron. Nagrade deli ono vojaško poveljstvo, v čegar okolišču se nahaja dotična vjetniška postaja, po lastnem preudarku z izključitvijo pravne poti. Podpiranje pobeglih vojnih vjetnikov se strogo policijsko kaznuje, ako ne tvori hudodelstva po § 327 v. k. z., ki ima težko kazen za posledice.

Cigare po 30 kron. Iz Norveške naznanjajo, da stane tam prava havanska cigara 15 norveških kron, kar znaša v našem denarju 30 K.

Porušila se je Frankopanska cerkev v Novem Vinodolskem. V Novem se je zrušila cerkev, katero je bil zgradil Bernard knez Frankopan. Detonacija je bila velika. Nad vrati cerkve je bil uklesan v kamnu grb Frankopanov.

Dva slučaja smrti vsled črnih koz v Zagrebu. Za črnimi kozami je umrla hišnica Markiševa in sedaj tudi soproga odvetnika dr. Antolkovića, ki je bila prva obolela za kozami v Zagrebu. Novih slučajev črnih koz ni bilo.

Razširjajte naš list.

Proda se

popolna uprava za špecerijsko in steklarsko trgovino. Več v upravnistvu lista.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Tiskarskega vajenca
sprejme takoj
Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice
v poljubnih množinah
oddaja
Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Kdor ve razločiti dober
liker od slabega, se ne da
preslepiti s ponaredbami,
ampak zahteva pristni

„FLORIAN“

ne slabi in ne omami, am-
pak daje moč in veselje
do dela.

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

11

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega
davka.

4¹ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega
davka.

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52—5

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolжник v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.